

בנוסף, בימים אלו מגישים המפעלים למשרד תכניות יישום הכוללות לוחות זמנים להתקנת הטכנולוגיות הטובות והמתקדמות ביותר הקיימות להפחתת זיהום, מה שנקרא B.A.T. , best technology available, וזאת לאחר שכבר השלימו סקרים מקיפים.

לשם השלמת תכנית הפעולה להפחתת הזיהום, יש אולי הצורך הדחוף והעיקרי ביותר, חברי חברי הכנסת, לפתור את העיכוב בבניית צינור הגז הטבעי למפרץ חיפה. מי מכם שלא יודע, ברגע שמפרץ חיפה ורוב המפעלים שם יחברו לצנרת הגז הטבעי ויעברו לצריכת חשמל לייצור חשמל על בסיס הגז הטבעי, זה יביא להפחתה דרמטית של 80%-60% בפליטות המזהמים באזור מפרץ חיפה כתוצאה משריפת דלקים. לצערי, עקב חילוקי דעות בין משרד התשתיות למשרד התחבורה, הנחת תשתית הצינור הזו תקועה. לאחר מספר פניות שלי לראש הממשלה, אני שמח לבשר שבתחילת חודש נובמבר, ראש הממשלה יקיים דיון דחוף בנושא קידום קו הגז לחיפה, כדי להכריע במחלוקת שבין משרדי הממשלה.

אני מקווה שברגע שהמחלוקת תוכרע - תוך כשישה חודשים, וזה לאחר שיחה שקיימתי עם מנכ"ל נתיבי גז - ניתן יהיה להשלים את החיבור לחיפה, ובעצם לחייב את המפעלים להתחבר לאותו צינור גז. אני מדגיש שאני לא מתכוון לחכות להכרעה בין משרד התשתיות למשרד התחבורה. לכן הוצאתי כבר צווים אישיים לבתי הזיקוק, שמחייבים אותם בהתקנת הסולקנים, בלוח זמנים קצר של שנה וחצי. כמובן, שאם בתי הזיקוק לא יתחילו להתקדם בכיוון הזה, אנחנו נפעיל מולם בהתאם לצווים האישיים את כל סמכויות האכיפה של המשרד, אלא אם כן, ראש הממשלה יביא לסיימה של המחלוקת, ואנחנו נראה בוודאות של מאה אחוז את סיום הנחת קו הגז לחיפה.

אני רוצה לסיים ולומר בדברים שהוזכרו כאן קודם. כיוון שמדובר בחיי אדם, בבריאות הציבור, באיכות שכולנו נושמים במדינת ישראל, הנושא הזה אצלי הוא בראש סדר העדיפות במשרד. אין לגביו פשרות, אין לגביו סלחנות, מדיניות של אפס סובלנות כלפי מזהמי סביבה כבר מיושמת. אתם ראיתם את הדוגמאות לגבי מפעל כרמל כימיקלים בעתלית. אני מבקש להזכיר את זה לחברי הכנסת, שיש היום נטייה לבעלי מפעלים, בכלל בעלי עסקים במדינת ישראל שרוצים להתחמק ממחויבויות שלהם על-פי החוק שפוגעות בבריאות הציבור, או בכל מיני אינטרסים אחרים, לנסות ולהשתמש בעובדי המפעל כאיזשהו תרוץ, או אמצעי לחץ על חברי הכנסת, או על נבחרי ציבור לא למלא את מחויבויותיהם על-פי החוק.

צריך לזכור שכל דחייה, או כל הנחה שאנחנו נעשה לאותם בעלי מפעלים - זה מאוד עצוב שאנשים מאבדים את מקומות עבודתם, או ששכרם נפגע, אבל הרבה יותר עצוב כאשר קוברים מתים כתוצאה ממחלות סופניות. בסדר עדיפויות של נבחרי ציבור, אני חושב שהדבר הזה צריך להיות מעל לכל אינטרס אחר. זאת תהיה המדיניות שלי ושל המשרד, אנחנו כבר מיישמים אותה. כרמל כימיקלים זאת דוגמה אחת, בתי זיקוק דוגמה שנייה. אנחנו כרגע בהליכי אכיפה מול מפעלים נוספים

שאני לא רוצה עוד להזכיר את שמם, אבל אני בהחלט אשמח לכל תמיכה וגיבוי מצד הכנסת במדיניות הזאת. תודה רבה.

(היו"ר כרמל שאמה, 14:43)

היו"ר כרמל שאמה:

תודה רבה לכבוד השר גלעד ארדן.

אני מתכבד להזמין בבקשה את סגן שר הבריאות יעקב ליצמן. בבקשה.

סגן שר הבריאות יעקב ליצמן:

אדוני היושב ראש, אדוני השר, משרד הבריאות בשיתוף פעולה עם המשרד להגנת הסביבה, משרד הפנים, משרד התשתיות הלאומיות, ארגונים כמו הקואליציה לבריאות הציבור, אדם טבע ודין - מגמה ירוקה, השתתף בדיונים בנושא של זיהום אוויר באזור חיפה.

המשרד מתריע שלמרות ירידה בפליטות מזהמים באזור מפרץ חיפה בשנים האחרונות, המצב עדיין לדעת משרד הבריאות אינו משביע רצון. הקואליציה לבריאות הציבור הציגה השבוע דו"ח מסכם של השפעת זיהום האוויר על בריאות ילדים ככלל, ובאזור מפרץ חיפה בפרט. הדו"ח מסכם ממצאים מספרות מקצועית על השפעת זיהום האוויר על בריאות ילדים, כולל מחלות כמו אסטמה, התפתחות עובר, פעוטות, תינוקות, תיפקודי ריאות ילדים ועוד. ומדגים את הקשר הסיבתי בין זיהום האוויר לבין תחלואין, ותמותה של ילדים על בסיס מחקרים שונים כולל מחקרים שנעשו בארץ.

הדו"ח מתאר מצב איכות אוויר באזור חיפה והקריות, נתוני אישפוז ילדים שמתבססים על נתונים של משרד הבריאות. נתנו לי הרבה נתונים שהשר כבר הביא איתו, אני רוצה לקצר כאן. אני יכול להגיד שהנושא של שיעורי אישפוז - הנתונים שהוצגו בדו"ח מדגימים שיעורי אישפוז גבוהים של ילדים מחיפה, קריית ביאליק, קרית אתא, קריית ים בשנים 1998-2002. הנתונים האלה התפרסמו בשנת 2006 על ידי הלמ"ס.

הנתונים על שיעורי האישפוזים עד גיל 14 גבוהים ביותר בנפת חיפה, לעומת מקומות אחרים. זה לא לוקח בחשבון את גורמי הסיכון במצב חברתי וכל מיני דברים אחרים. יש כל מיני סיכומים שהמשרד עשה, היו ממצאי ועדה של פרופסור אבנימלך שבמוסד שמואל נאמן למחקר מתקדם במדע ובטכנולוגיה שבטכניון 2006. הוועדה הדגישה את חשיבות עבודת הפליטות ממקורות תעשייה וזירוז חיבור לגז טבעי, מה שהשר קודם דיבר עליהם. יש המלצות שעדיין לא בוצעו מהמחקר: אין להוסיף מקורות זיהום אוויר מאזור מפרץ חיפה, יש לפעול בהורדת רמת הפליטות

הקיימות. חיבור לגז טבעי יכול לשפר את המצב, מה שדובר קודם. יש להקים ניטור בריאותי מתמשך, מצבים כמו תחלואה ומחלות לב ריאה, תפקודי ריאות ילדים, תחלואה בסרטן ועוד.

לאחרונה, בלשכת הבריאות המחוזית חיפה הוקם פורום מומחים שמכין הנחיות להקמת מעקב זה. יש להרחיב ניסוי סביבתי שקיים באזור. לדוגמה, יש רק 3 תחנות ניטור שמודדות חלקיקים עדינים PM2.5 כך שאזור הקריות לא מנוטר, גם על זה השר דיבר קודם. יש להוסיף ניטור מזהמים נוספים, כמו חומרים נדיפים, דיוקסינים ועוד.

השר שאחראי על זה הוא השר להגנת הסביבה. אנחנו נשתף פעולה. אני רוצה לציין, יש הרבה מקומות שהזיהום גבוה מאוד, למשל, בירושלים המקום המזוהם ביותר זה כיכר השבת.

קריאה:

יש שם אוטובוסים.

סגן שר הבריאות יעקב ליצמן:

אבל, יש שם אוטובוסים מ-3 כיוונים, פעם היו 4, היום 3 כיוונים. אולי יש עוד סיבות, אבל בכל אופן זה הכי מזוהם. אני לא בדקתי את זה בשנה האחרונה. אני חייב לומר עוד דבר: לאחרונה התנגד משרד הבריאות להקמת מפעל של כ"ל בערד, שזה כרגע בדיונים בגלל זיהום. לא יכול להיות מצב שבערד פעם היה צריך אישור על כל מיני צמחים אם מותר לנטוע שם ובגלל זה האוויר טוב לאסטמה, והיום רוצים להביא מפעלים שמזהמים, זה מדאיג מה שקרה לאחרונה. זה כאילו שומרים על המצב - - - לכן, אני לא יודע מה שהשר הציע. האם להעביר את זה, אדוני השר?

השר להגנת הסביבה גלעד ארדן:

לוועדה.

סגן שר הבריאות יעקב ליצמן:

ועדה. אני תומך בשר להעביר את זה. בהחלט, לדעתי, הגיע הזמן שנטפל בדברים הללו ביתר נקשות וחומרה. תודה.

היו"ר כרמל שאמה:

תודה רבה כבוד סגן השר.

הצעה אחרת של חבר הכנסת אופיר פינס-פז - נמחק, סליחה.

חבר הכנסת גדעון עזרא, לא נוכח. חבר הכנסת מסעוד גנאים, לא נוכח. חבר הכנסת יואל חסון.

יואל חסון (קדימה):

יש לי הצעה להעביר את זה מוועדה משותפת של ועדת הפנים והגנת הסביבה, לוועדת העבודה הרווחה והבריאות.

רחל אדטו (קדימה):

זו ההצעה המקורית.

היו"ר כרמל שאמה:

כמו שאומרת סגנית המזכיר, אנחנו נחזיר את זה לוועדת הכנסת ושם יוחלט במסגרת הדיון.

(אחרי כן תפ)